स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)

शहरातील प्रक्रिया न करता साठविलेल्या घनकचऱ्यावर बायो मायनिंग (Bio-Mining) या शास्त्रोक्त पद्धतीने प्रक्रिया करण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : स्वमअ-२०१८/प्र. क्र.३२९/नवि-३४
हुतात्मा राजगुरू चौक, मादाम कामा मार्ग
४ था मजला, मंत्रालय, मुंबई
दिनांक: १३ नोव्हेंबर, २०१८.

पहा :

(१) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्रमांक स्वभाअ २०१५/प्र.क्र.२३/नवि-३४, दिनांक १५ मे, २०१५.

(२) राज्य अभियान संचालनालय, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान यांचे पत्र क्रमांक SMD/SMMU/९६६/१८-१९, दिनांक १९.९.२०१८

प्रस्तावना :

केंद्र शासनाच्या "स्वच्छ भारत अभियान (नागरी)" च्या धर्तीवर संदर्भीय क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यामध्ये "स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी)" ची अंमलबजावणी मिशन मोड मध्ये सुरू आहे. या अभियांनांतर्गत शहरे "हागणदारी मुक्त" करणे व घनकचरा व्यवस्थापनांतर्गत "स्वच्छ" करणे या दोन प्रमुख बाबींचा समावेश आहे.

२. स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत आता पर्यंत राज्यातील २४५ शहरांचे घनकचरा व्यवस्थापनांतर्गत सविस्तर प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर सविस्तर प्रकल्प अहवालामध्ये, शहरांमध्ये अनेक वर्षापासून साठविलेल्या कचऱ्यावर बायो मायनिंग (Bio-Mining) या शास्त्रोक्त पद्धतीने प्रक्रिया करण्याचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

३. या शहरांचे सविस्तर प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मंजूरी देताना त्यामध्ये, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) अंतर्गत बायो-मायनिंग (Bio-Mining) प्रक्रिया राबविण्यासाठी राज्यस्तरीय धोरण निश्चित होईपर्यंत घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पांतर्गत बायो-मायनिंग (Bio-Mining) साठी मंजूर करण्यात आलेला निधी खर्च न करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या.

४. राज्यातील शहरांमध्ये प्रक्रिया न करता साठविलेल्या घनकचऱ्यावर शास्त्रोक्त पद्धतीने प्रक्रिया करून त्याची विल्हेवाट लावण्याच्या अनुषंगाने राबविण्यात येणारी बायो-मायनिंग (Bio-Mining) ही नाविण्यपूर्ण प्रक्रिया असल्याने या प्रक्रियेचा अभ्यास करून त्याबाबतची कार्यपध्दती निश्चित करण्यासाठी शासन निर्णय दिनांक २७.१०.२०१७ व दिनांक १७.११.२०१७ अन्वये आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्यात आली होती. या समितीच्या शिफारसीनुसार काही निवडक शहरांमध्ये बायो-मायनिंग

(Bio-Mining) प्रकल्प पथदर्शी स्वरूपात राबविण्यास परवानगी देण्यात आली होती. या पथदर्शी प्रकल्पात आलेले अनुभव विचारात घेवून आता राज्यातील इतर शहरांना (घनकचरा व्यवस्थापनाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालात बायोमानिंग प्रक्रियेचा समावेश केलेला आहे परंतु, प्रशासकीय मान्यता देताना बायोमानिंगचे काम करण्यास परवानगी देण्यात आली नाही अशा सर्व शहरांना) बायो-मायनिंग (Bio-Mining) प्रक्रियेसाठी परवानगी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय-

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या बाबींचा विचारकरून घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ अंतर्गत या शासन निर्णयासोबतच्या **विवरणपत्र अ** मध्ये दर्शविलेल्या शहरांच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालात नमूद केल्यानुसार बायोमायनिंगची कामे करण्यास पुढील अटी व शर्तींच्या अधीन राहून शासन परवानगी देत आहे:-

१. संबंधित शहरांचे घनकचरा व्यवस्थापनाचे सविस्तर प्रकल्प अहवालात बायोमायनिंग कामासाठीचे दर नमूद केले आहेत. सदर दर सुधारित करण्यात आले असून, त्यानुसार महाराष्ट्र जिवन प्राधिकरणाकडून सुधारित तांत्रिक मान्यता घेण्याबाबत संबंधितास संदर्भिय क्रमांक २ येथील पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे. त्यानुसार प्रथमत: शहराच्या घनकचरा व्यवस्थापनाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालीतील बायोमानिंगच्या कामास सुधारित तांत्रिक मान्यता घेण्यात यावी.

२. बायोमायनिंग कामासाठीची प्रारूप निविदा राज्य अभियान संचालनालयाने तयार केली असून संबंधित शहरांनी या प्रारूप निविदेचा मसुदा राज्य अभियान संचालनालयाकडून उपलब्ध करून घेवून त्यामध्ये आवश्यक दुरूस्ती करून ती प्रसिध्द करण्यात यावी. प्रारूप निवेदेमध्ये बायोमायनिंग कामाचे देयक कंत्राटदाराला आदा करण्यासाठीचे टप्पे बायोमायनिंग नंतर पुर्नप्राप्त होणाऱ्या जागेशी निगडित ठेवण्यात आले आहेत यामध्ये संबंधित शहरांनी कोणताही बदल करू नये.

३. सविस्तर प्रकल्प अहवालामध्ये अंर्तभूत करण्यात आलेल्या बायो-मायनिंगची कामाची व्याप्ती विचारात घेवून जूना कचरा साठविलेल्या जागेपैकी किमान ९०% जागा पुनर्प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची राहील.

४. बायोमायनिंग प्रक्रियेनंतर तेथे निर्माण होणाऱ्या उत्पादनाची व उर्वरित कचऱ्याची योग्य प्रकारे विल्हेवाट लावण्याची जाबाबदारी संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेची/नियुक्त एजन्सीची राहील.

५. बायोमायनिंग नंतर नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थ जर जुन्या भरावभूमीपैकी अंदाजित जमीन पुनर्प्राप्त करण्याबाबत अपयशी ठरल्यास संबंधित नागरी स्वराज्य संस्था व संबंधित अधिकारी /पदाधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर जबाबदारी निश्चित करण्यात येईल.

५. सदर शासन निर्णण महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८१११३१७२०२०६३२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Kailas Madhukar Badhan

Digitally signed by Kailas Madhukar Badhan
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Urban Development Department, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=22804d8f98c03e9a67ca8eca6a02e7eaab4bcc4a3d59dfce4f1c7189ab74b085, serialNumber=e83c1c73de120837488d76379734db4868992e2b35ba1df8cfea9650fcff780f, cn=Kailas Madhukar Badhan
Date: 2018.11.14 14:26:04 +05'30'

(कैलास बधान)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा .मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा .राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
७. विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग (सर्व).
८. जिल्हाधिकारी, सर्व
९. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व).
१०. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपंचायत (विवरणपत्र अ मधील यादीतील सर्व).
११. राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी), मुंबई.
१२. निवडनस्ती, नवि-३४.

विवरणपत्र-अ

शासन निर्णय क्र. स्वमअ-२०१८/प्र.क्र.३२९/नवि-३४ दिनांक १३ नोव्हेंबर, २०१८ सोबतचे सहपत्र

अ.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव
१	देवळी नगरपरिषद
२	कळमेश्वर नगरपरिषद
३	सिंदी नगरपरिषद
४	रामटेक नगरपरिषद
५	पुलगाव नगरपरिषद
६	सावंतवाडी नगरपरिषद
७	मोहपा नगरपरिषद
८	गडचिरोली नगरपरिषद
९	मोवाड नगरपरिषद
१०	हिंगणघाट नगरपरिषद
११	पवनी नगरपरिषद
१२	घाटंजी नगरपरिषद
१३	सातारा नगरपरिषद
१४	चांदूर बाजार नगरपरिषद
१५	चांदूर रेल्वे नगरपरिषद
१६	सिंदखेड राजा नगरपरिषद
१७	चिखलदरा नगरपरिषद
१८	मुरगूड नगरपरिषद
१९	उरण नगरपरिषद
२०	मुरूड नगरपरिषद
२१	पातूर नगरपरिषद
२२	फैजपूर नगरपरिषद
२३	साकोली नगरपरिषद
२४	जव्हार नगरपरिषद
२५	वाडी नगरपरिषद
२६	बसमत नगरपरिषद
२७	देऊळगाव नगरपरिषद
२८	कुर्डूवाडी नगरपरिषद
२९	सांगोले नगरपरिषद
३०	माथेरान नगरपरिषद
३१	बाळापूर नगरपरिषद
३२	कुरूंदवाड नगरपरिषद
३३	मंगळूरपीर नगरपरिषद
३४	आष्टा नगरपरिषद

अ.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव
३५	भद्रावती नगरपरिषद
३६	राजापूर नगरपरिषद
३७	वरूड नगरपरिषद
३८	अंजनगाव नगरपरिषद
३९	जेजूरी नगरपरिषद
४०	दिग्रस नगरपरिषद
४१	खुलताबाद नगरपरिषद
४२	दारव्हा नगरपरिषद
४३	देसाईगंज नगरपरिषद
४४	आर्णी नगरपरिषद
४५	शेगाव नगरपरिषद
४६	मुर्तीजापूर नगरपरिषद
४७	हूपरी नगरपरिषद
४८	रोहा नगरपरिषद
४९	मलकापूर नगरपरिषद (कोल्हापूर)
५०	खापा नगरपरिषद
५१	भगूर नगरपरिषद
५२	नवापूर नगरपरिषद
५३	तिरोरा नगरपरिषद
५४	महाड नगरपरिषद
५५	रत्नागिरी नगरपरिषद
५६	नेर नगरपरिषद
५७	तेल्हारा नगरपरिषद
५८	कर्जत नगरपरिषद
५९	अलिबाग नगरपरिषद
६०	खेड नगरपरिषद
६१	नरखेड नगरपरिषद
६२	उमरी नगरपरिषद
६३	नळदूर्गा नगरपरिषद
६४	उमरखेड नगरपरिषद
६५	राहता नगरपरिषद
६६	इंदापूर नगरपरिषद
६७	ब्रम्हपूरी नगरपरिषद
६८	शेंदूरजना घाट नगरपरिषद
६९	रिसोड नगरपरिषद
७०	मोर्शी नगरपरिषद
७१	मुदखेड नगरपरिषद

अ.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव
७२	भोर नगरपरिषद
७३	चिखली नगरपरिषद
७४	कागल नगरपरिषद
७५	नांदगाव नगरपरिषद
७६	धामणगाव दत्तापूर नगरपरिषद
७७	म्हसवड नगरपरिषद
७८	लोणार नगरपरिषद
७९	जुन्नर नगरपरिषद
८०	कळमनूरी नगरपरिषद
८१	खोपोली नगरपरिषद
८२	मालवण नगरपरिषद
८३	किनवट नगरपरिषद
८४	धारूर नगरपरिषद
८५	पूसद नगरपरिषद
८६	उमरेड नगरपरिषद
८७	सावनेर नगरपरिषद
८८	धारणगाव नगरपरिषद
८९	जामखेड नगरपरिषद
९०	पाथर्डी नगरपरिषद
९१	हदगाव नगरपरिषद
९२	धर्माबाद नगरपरिषद
९३	भूम नगरपरिषद
९४	लोहा नगरपरिषद
९५	वरणगाव नगरपरिषद
९६	राहूरी नगरपरिषद
९७	पाथरी नगरपरिषद
९८	सिल्लोड नगरपरिषद
९९	अंबड नगरपरिषद
१००	यावल नगरपरिषद
१०१	एरंडोल नगरपरिषद
१०२	आळंदी नगरपरिषद
१०३	माजलगाव नगरपरिषद
१०४	तूमसर नगरपरिषद
१०५	अकोट नगरपरिषद
१०६	मेहकर नगरपरिषद
१०७	पांढरकवडा नगरपरिषद
१०८	श्रीगोंदा नगरपरिषद

अ.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव
१०९	मलकापूर नगरपरिषद(अमरावती)
११०	करमाळा नगरपरिषद
१११	पालघर नगरपरिषद
११२	वडगाव नगरपरिषद
११३	पारोळा नगरपरिषद
११४	सावदा नगरपरिषद
११५	नांदूरा नगरपरिषद
११६	जिंतूर नगरपरिषद
११७	जामनेर नगरपरिषद
११८	वाई नगरपरिषद
११९	तुळजापूर नगरपरिषद
१२०	तळोदा नगरपरिषद
१२१	देगलूर नगरपरिषद
१२२	राजूरा नगरपरिषद
१२३	कंधार नगरपरिषद
१२४	कन्नड नगरपरिषद
१२५	चोपडा नगरपरिषद
१२६	खामगाव नगरपरिषद
१२७	कामठी नगरपरिषद
१२८	मानवत नगरपरिषद
१२९	बुलढाणा नगरपरिषद
१३०	वाई नगरपरिषद
१३१	गडहिंग्लज नगरपरिषद
१३२	गोंदिया नगरपरिषद
१३३	उमरगा नगरपरिषद
१३४	इगतपूरी नगरपरिषद
१३५	यवतमाळ नगरपरिषद
१३६	अमळनेर नगरपरिषद
१३७	चिपळूण नगरपरिषद
१३८	इस्लामपूर नगरपरिषद
१३९	शिरपूरवरवाडे- नगरपरिषद
१४०	तासगाव नगरपरिषद
१४१	पाचोरा नगरपरिषद
१४२	अहमदपूर नगरपरिषद
१४३	दौंड नगरपरिषद
१४४	कोपरगाव नगरपरिषद
१४५	रावेर नगरपरिषद

अ.क्र.	नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाव
१४६	दोंडीईचावरवाडे- नगरपरिषद
१४७	सेलू नगरपरिषद
१४८	येवला नगरपरिषद
१४९	डहाणू नगरपरिषद
१५०	श्रीरामपूर नगरपरिषद
१५१	कारंजा नगरपरिषद
१५२	सटाना नगरपरिषद
१५३	शिरूर नगरपरिषद
१५४	अंबाजोगाई नगरपरिषद
१५५	शहादा नगरपरिषद
१५६	निलंगा नगरपरिषद
१५७	उदगीर नगरपरिषद
१५८	अक्कलकोट नगरपरिषद
१५९	मनमाड नगरपरिषद
१६०	बीड नगरपरिषद
१६१	परळी नगरपरिषद
१६२	तळेगाव नगरपरिषद
१६३	उस्मानाबाद नगरपरिषद
१६४	फलटन नगरपरिषद
१६५	सिन्नर नगरपरिषद
१६६	हिंगोली नगरपरिषद
१६७	चाळीसगाव नगरपरिषद
१६८	अंबदनाथ नगरपरिषद
१६९	भूसावळ नगरपरिषद
१७०	बदलापूर नगरपरिषद
१७१	मालेगाव महानगरपालिका
१७२	जालना नगरपरिषद
१७३	नांदेड महानगरपालिका
१७४	परभणी महानगरपालिका
१७५	जळगाव महानगरपालिका
१७६	धूळे महानगरपालिका
१७७	बार्शी नगरपरिषद
१७८	अमरावती महानगरपालिका
१७९	इचलकरंजी नगरपरिषद
१८०	उल्हासनगर महानगरपालिका

****